

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. De quibusdam nominibus Patris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO LXIII.

De Persona Patris.

DISCVSSIS iis, quæ ad Personas generatim spectabant, id modo restat, ut singularum in particulari proprietates inquiramus, & quo pacto Filius à Patre, Spiritus Sanctus à Patre simul & Filio procedat, & quis in iis sit originis existendique ordo, investigemus.

SECTIO PRIMA.

De quibusdam nominibus Patris.

I.
Quid hæc vox Pater denotet.

PRIMUM quod hic discutiendum occurrit, est de hoc ipso nomine Pater, quod relativum est, sibi quæ correlativum requirit Filium. Hæc itaque vox principium sonat alicuius quod per veram generationem producit: cum ergo in Personis divinis una tantum sit, quæ verâ generatione aliam producit, unus tantummodo est Pater. Si verò loquamur de productionibus ad extra, Deus etiam respectu creaturarum Patris nomen sortitur, & quod creatura aliqua in prædicatione Deo est similior, eo is magis propriè dicitur illius Pater, maximè verò propriè illius, cui gratiam & gloriam infundit: hæc enim dona, participationes divinæ naturæ, singulari modo cum sint, singulari etiam ratione ea habentes reddunt filios Dei.

Unus tantum est in divinis Pater.

Deus, etiam respectu creaturarum est Pater.

II.
Nomen Patris prius respectu Filii æterni dicitur, quam creaturæ.

Quamvis autem ratio Patris, ut dixi, Deo respectu etiam creaturarum conveniat, prius tamen de primâ Personâ dicitur, ut Filium æternum generat, quam de Deo quatenus producit creaturas, juxta illud Apostoli ad Ephes. 3. v. 14. *Electio genæ meæ ad Patrem Domini nostri IESV Christi, ex quo omnis Paternitas in cælis, & in terrâ nominatur.* Hæc porò prioritas tripliciter intelligitur: *Tempore*, Filius enim ab æterno, creaturæ in tempore sunt productæ: *Dignitate*, Filius quippe infinitis gradibus nobilior est creaturis, & infinitis nobiliori modo productus: tertio *Ratione*, necessaria siquidem in Deo sunt priora liberis, generatio autem Verbi est planè necessaria, non sic productio creaturarum. Etsi verò tribus hæc modis ratio Patris prius respectu Verbi dicatur, quam respectu creaturarum, quoad nos tamen, cum Deum non nisi ex creaturis cognoscamus, ratio Patris de creaturis primò dicitur, & inde transfertur ad Deum.

Hæc prioritas intelligitur tripliciter.

Quoad nos ratio Patris primò dicitur de creaturis.

III.
Pater est principium Filii & Spiritus Sancti, non tamen matrum.

Secundum, de quo hic inquirunt Theologi, est vox *Principium*: de qua dicendum, eam Patri respectu Filii & Spiritus Sancti competere: principium enim, ut rectè S. Thomas, & cum eo Theologi, illud est, à quo aliquid procedit, fide autem certum est Filium & Spiritum Sanctum à Patre procedere. Unde nomen *Principii* Patri tribuit Concilium Lugdunense, cap. *Fidelis* de summâ Trinitate, & Concilium Florent. in literis unionis. Dicit tamen nequit Pater *initium* Filii, hæc namque vox inceptionem denotat in tempore; qua de

causâ Concilium Toletanum & Wormatiense Filium asserunt genitum esse *sine initio*. Hæc verò ratio *Principii* in divinis respectu Filii & creaturarum est univoca. Dicit etiam nequit Pater causa Filii, ob identitatem Essentie.

Tertio quaritur, dicine Pater possit Author Filii & Spiritus Sancti. Assirant communiter Theologi cum S. Hilario lib. 2. de Trinitate. Negant tamen multi, Filium, quamvis ab eo etiam procedat Spiritus Sanctus, esse ejus Authorem: Author namque, inquit, denotat primum principium. Alii nihilominus Filium docent esse Spiritus Sancti Authorem, & ut Patrem ab eo hac in parte distinguant, Patrem vocant *Authorem sine Authore*.

IV.
Pater est Author sua Authore.

Nihil verò frequentius, quam ut Pater appelletur *Fons Deitatis*; sic enim illum vocat S. Dionysius de Divinis nominibus, capite primo, parte 1. estque modus loquendi, in variis Conciliis, ut Florentino, Toletano II. & Wormatiensi usurpatus: non quod velint Deitatem produci, sed sensus est Patrem esse primam Trinitatis Personam, quique Deitatem aliis duabus, tanquam primum principium communicat: quo etiam modo accipiendus est S. Augustinus, dum l. 4. de Trin. c. 20. Patrem vocat *Totus Divinitatis, seu Deitatis Principium*. Dicit etiam solè Pater *Fons totius Trinitatis*: sicut Adamus principium dicitur totius generis humani, non quod producat seipsum, sed quia ab ipso humanum genus sumpsit exordium.

V.
Pater est Fons Deitatis, & totius Trinitatis.

Circa nomen *Ingenitus*, quidam olim ex sanctis Patribus, ut S. Athanasius, & S. Ambrosius ob quasdam Arianorum cavillationes, contendendum hanc vocem arguere diversitatem in naturâ, refugiebant Patrem appellare Ingenitum. Nunc tamen, cum, suppressâ Arianorum hæresi, de Patris & Filii consubstantialitate inter orthodoxos confset, communi Theologorum consensu hoc nomen *Ingenitus* Patri tribuitur; quo etiam modo eum vocat sanctus Augustinus, S. Cyrillus Alexandrinus, & alii: Unde & Ecclesia in officio Sanctissimæ Trinitatis sic canit, *Te Deum Patrem ingenitum*, &c. de quo plura Sectione sequente, dum de innascibilitate.

VI.
Nomen Ingenitus Patri propriè competit.